Myndigheten för kulturanalys

Förslag på nationell statistik om kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden

Förutsättningar för löpande statistikproduktion och publicering

2026-10-15

MYNDIGHETEN FÖR KULTUR ANALYS

Innehåll

Förord **4**

Sammanfattning **5**

1. Inledning **6**

1.1 Fokus, frågeställningar och kunskapsbehov 6

1.2 Tillförlitlighet, jämförbarhet och relevans 7

1.3 Tidigare förslag till statistik 8

1.4 Samverkan för uppdragets genomförande 9

1.5 Disposition 10

2. Statistisk definition av kulturella och kreativa branscher **11**

2.1 En kulturell och kreativ sektor i utveckling 11

2.2 Definitioner och avgränsningar 12

2.3 Kulturanalys överväganden kring avgränsning av population 15

3. Metod för att fånga populationen **17**

3.1 Näringsgrensindelningar och SNI-registrering 17

3.2 Insatser för att kunna följa verksamheter inom KKB 19

3.3 Aktivitetskriterium 21

4. Statistikens innehåll och omfattning **22**

4.1 Ändamål med en nationell statistik 22

4.2 Centrala variabler för en nationell statistik 23

4.3 Möjlighet till nedbrytning av statistiken i delredovisningar 26

4.4 Satelliträkenskap som ett framtida utvecklingsspår 26

5. Statistikens framställning **28**

5.1 Mikrodata via MONA 28

5.2 Publicering av statistiken 28

5.3 Kulturanalys statistikarbete och kvalitetssäkring 28

6. Ett löpande statistikuppdrag **30**

6.1 Kulturanalys samlade ställningstagande 30

6.2 Årlig publicering men förberedelsetid krävs 30

6.3 Huvudalternativ: Sökordsbaserad metod för en mer träffsäker population 32

6.4 Förenklat alternativ: SNI-koder med utökad population 33

6.5 Fördjupningar och analyser 33

Referenser **34**

Bilaga 1. Tidigare avgränsningar av kulturella och kreativa branscher **37**

Bilaga 2. Grundlista av SNI-koder för en KKB-population **38**

Förord

I regleringsbrevet för 2026 fick Myndigheten för kulturanalys två uppdrag relaterade till kulturella och kreativa branscher och strategin för främjandet av dessa (Skr. 2023/24:111). Det ena handlade om att lämna förslag på nationell statistik om kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden och det andra handlade om en deltidsutvärdering av själva strategin, vilket kommer att avrapporteras i mars 2027.

Denna promemoria och uppdragsrapportering innehåller överväganden och förslag kring hur tillförlitlig och relevant statistik kan produceras och publiceras löpande.

Göteborg den 15 oktober 2026

Mats Granér

Direktör och myndighetschef

Sammanfattning

I denna promemoria redovisar Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) uppdraget att lämna förslag på hur nationell statistik om kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden löpande kan produceras och publiceras. Uppdraget gavs i 2026 års regleringsbrev och har genomförts i samverkan med Statistiska Centralbyrån (SCB), Statens kulturråd och Konstnärsnämnden. För att förankra och fördjupa behovsanalysen tillsattes en referensgrupp som har följt arbetet. Kulturanalys har haft ett erfarenhetsutbyte med Kreativ Sektor om deras metodutveckling för uppdaterad statistik om kulturella och kreativa branscher (Kreativ Sektor, 2025).

Vi föreslår att populationen ska inkludera privata företag, ideella organisationer och offentlig verksamhet. Vårt förslag på statistisk avgränsning av kulturella och kreativa branscher baseras på 16 branscher som grupperas utifrån standard för svensk näringsgrensindelning, SNI 2025. Förslaget utgår från Kreativ Sektors avgränsning av KKB-relaterade SNI-koder, men är anpassad till en ny standard för näringsgrensindelning, SNI 2025. I bilaga 2 finns en lista med de SNI-koder som vi bedömer bör utgöra grunden för att avgränsa populationen.

För att fånga en mer träffsäker population av KKB-företag bedömer vi att identifieringen av KKB-företag genom SNI-koder behöver kompletteras med en sökordsbaserad metod som bygger på sökning med relevanta nyckelord i företagens verksamhetsbeskrivningar. Med en sådan metod kan KKB-företag som inte ingår i de identifierade näringsgrenarna inkluderas och företag som ingår i de identifierade näringsgrenar men som inte bedöms vara KKB-företag exkluderas.

För att följa de kulturella och kreativa branschernas ekonomiska värden föreslår vi att statistiken redovisar antal företag, antal anställda, antal sysselsatta, omsättning, förädlingsvärde, lönesummor, utrikeshandel samt individbaserade variabler om de sysselsatta. Den data som ligger till grund för statistiken hämtas från befintliga register hos SCB. I vårt förslag ingår även att utveckla statistik om immaterialrättsliga värden, det vill säga patent, design- och varumärkesskydd samt upphovsrättsliga ersättningar.

Kulturanalys bedömer att en nationell KKB-statistik ska vara årlig och registerbaserad. Statistiken ska vara möjlig att bryta ned per bransch och geografiskt. Kulturanalys är positiva till att få ett utpekat ansvar för en återkommande nationell statistik och ser att ett sådant uppdrag kompletterar vårt nuvarande statistikansvar.

1. Inledning

Myndigheten för kulturanalys (Kulturanalys) har i regleringsbrevet för 2026 fått i uppdrag att ”lämna förslag på hur tillförlitlig och relevant nationell statistik om de kulturella och kreativa branschernas ekonomiska värden kan produceras och publiceras löpande”. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Statistiska Centralbyrån (SCB), Statens kulturråd (Kulturrådet) samt Konstnärsnämnden och rapporteras i oktober 2026.

Under den senaste tioårsperioden har flera steg till att utveckla nationell statistik över kulturella och kreativa branscher tagits, men ett stående statistikansvar har inte pekats ut. Kulturanalys har enligt uppdragsbeskrivningen att beakta det arbete som 2025 lades fram av branschnätverket Kreativ Sektor och som i sin tur är en vidareutveckling av det förslag som togs fram i Kreametern-samverkan 2016–2018 (Tillväxtverket 2017, 2018a, 2018b). Vi kommer att beskriva dessa kortfattat tillsammans med ytterligare statistikrelaterade arbeten under avsnittet 1.3.

Kulturanalys uppdrag avrapporteras i form av denna promemoria där vi presenterar vårt förslag och de överväganden som har gjorts.

1.1 Fokus, frågeställningar och kunskapsbehov

Förenklat kan kulturella och kreativa branscher sägas handla om företag med affärsidéer kopplade till kulturskapande eller andra kreativa processer. Beroende på hur avgränsningar görs visar tidigare sammanställningar att sektorn består av 130 000–140 000 företag med 200 000–250 000 sysselsatta (Tillväxtverket, 2018b respektive Kreativ Sektor, 2025). Branscherna beskrivs befinna sig mellan två olika logiker: den konstnärliga, kreativa och den marknadsorienterade, företagsekonomiska. Detta ger branscherna, likväl som företagandet, en tvärpolitisk karaktär där kulturpolitiska såväl som näringspolitiska främjandeinsatser samspelar (SOU 2022:44; Skr. 2023/24:111). Branscherna framställs som betydande för ekonomisk utveckling, innovation, sysselsättning och export.

Bakgrunden till Kulturanalys uppdrag är strategin för företag i kulturella och kreativa branscher, hädanefter kallad KKB-strategin (Skr. 2023/24:111). Tillförlitlig nationell statistik är ett av strategins sex mål, med syftet att förbättra kunskapsunderlag för beslutsfattande, utveckla främjande och bidra till analys och jämförelse.

För uppdragets genomförande har fyra frågeställningar styrt vårt arbete:

- Hur ska kulturella och kreativa branscher avgränsas för statistikändamål?
- Hur kan tillförlitligt, jämförbar och relevant statistik om kulturella och kreativa branscher tas fram?
- Vilka statistiska mått/variabler ska användas för att fånga kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden?
- Hur ska statistik om kulturella och kreativa branscher produceras och publiceras?

Vi kommer att gå igenom frågeställningarna i promemorians olika kapitel.

Begreppsanvändning och avgränsning

Med KKB-strategin infördes benämningen ”kulturella och kreativa branscher” efter förslag i utredningen Kreativa Sverige, SOU 2022:44. Vi har valt att använda denna benämning konsekvent trots att äldre benämningar varierar.

I texten kommer vi att använda begreppet företag även för verksamheter som inte bedrivs i företagsform. KKB-strategin riktar sig till företag inom kulturella och kreativa branscher, men beskriver också att branscherna även består av verksamheter inom den offentliga och ideella sektorn. Vårt förslag är att arbeta med en bred avgränsning av populationen där även offentliga och ideella verksamheter ingår. När begreppet företag används i promemorian omfattar det samtliga verksamheter som ingår i denna helhet.

Tidigare statistikarbeten har undersökt möjligheterna att kombinera SNI med standard för yrkesklassificering, SSYK, för att redovisa sysselsatta inom kulturella och kreativa yrken både inom KKB och i andra branscher. SSYK används exempelvis för att avgränsa konstnärspopulationen i vår statistiksamverkan med Konstnärsnämnden om konstnärers inkomster och sociala villkor (Myndigheten för kulturanalys, 2025). Vi har i detta uppdrag valt bort att använda SSYK som en kompletterande datakälla, vilket är baserat på tidigare svårigheter som har redogjorts av Kreativ Sektor (2025) och Kreametern (Tillväxtverket 2017, 2018a).

1.2 Tillförlitlighet, jämförbarhet och relevans

Kvalitetskriterier är viktiga för all statistik och bygger på riktlinjer för Sveriges statistikansvariga myndigheter. I enlighet med KKB-strategin och uppdragets formulering är målet en tillförlitlig och relevant statistik. Ytterligare en central aspekt som behöver beaktas är jämförbarhet. Sammantaget bedömer vi att kraven på en nationell statistik är att den ska kunna bli återkommande och fungera som en giltig beskrivning av kulturella och kreativa branscher och deras ekonomiska värden.

Tillförlitlighet handlar om genomförande, metodsäkerhet och transparens. Förenklat innebär kriteriet att när samma metod tillämpas på nytt under liknande förhållanden ska resultaten bli desamma.

Jämförbarhet är ett kriterium för att bedöma möjligheten att göra om mätningen med samma mått över tid. För att lägga grund för en nationell statistik om kulturella och kreativa branscher framåt är det viktigt att bestämma en stabil avgränsning, som kan delas upp i delbranscher, och med en tydlig metodbeskrivning. Vi rekommenderar att publicera statistiken med startår tidigast 2025 för att säkerställa jämförbarhet över tid.[1]

Relevans handlar om en avgränsning av kulturella och kreativa branscher som är förankrad i statistikanvändarnas kunskapsbehov och som kan bli vedertagen.

1.3 Tidigare förslag till statistik

År 2009 publicerade Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) de första nationella rapporterna om hur kulturella näringar kan avgränsas och hur statistik kan produceras. (Tillväxtanalys 2009a, 2009b, 2010). I statistikarbetet användes en definition baserat på en så kallade ”kreativ trident” där en näringsgrensklassificering, SNI, kombineras med en yrkesklassificering, SSYK, för att inkluderar de som arbetar inom kulturnäringar samt de med kulturyrken i andra näringar (Tillväxtanalys 2009b). Arbetet handlade främst om att utveckla en metod för hur KKB kunde avgränsas, men viss statistik kring sysselsatta och löneinkomster publicerades också.

År 2016 fick Tillväxtverket i uppdrag att i samverkan med Tillväxtanalys, Kulturrådet, SCB och Kulturanalys utveckla mätmetoder och modeller för statistik om de kulturella och kreativa näringarna. Med namnet Kreametern avgränsades en statistisk definition baserad på SNI-koder och det europeiska ramverket ESSnet-Culture (ESSnet Culture, 2012). Statistik över antal sysselsatta, antal företag, omsättning, förädlingsvärde, varuexport/import med mera för perioden 2010–2016 togs fram. Arbetet redovisades i tre rapportpublikationer (Tillväxtverket 2017, 2018a, 2018b) och på en webbportal.

År 2024 fick Spelplan-ASGD/Dataspelsbranschen medel från Kulturdepartementet för att ta fram en förstudie om statistik för kulturella och kreativa branscher. Förslaget publicerades av paraplyorganisationen Kreativ Sektor 2025 i rapporten *Uppdaterad statistik för de kulturella och kreativa branscherna* (Kreativ Sektor, 2025). För att avgränsa populationen användes en kombination av SNI-koder och manuell genomgång av företag. Kreativ sektors definition av KKB var bredare än den i Kreametern. Statistik togs fram över antal sysselsatta, antal verksamheter, omsättning och förädlingsvärde.

[1] Till följd av övergången från SNI 2007 till SNI 2025 kan det uppstå svårigheter med att redovisa tidsserier bakåt.

1.4 Samverkan för uppdragets genomförande

Under uppdragets genomförande har Kulturanalys fört dialog med flera organisationer och myndigheter. En viktig del av genomförandet har varit samverkan med Kulturrådet, Konstnärsnämnden och SCB. Mötena med representanter för Kulturrådet och Konstnärsnämnden har, efter ett inledande enskilt möte med respektive myndighet, samordnats som två gemensamma dialogmöten. Kontakten med SCB har samordnats med ett pågående nordiskt projekt kring kulturella och kreativa branscher där Kulturanalys Norden[2] gjort databeställningar.

Under uppstarten togs en kontakt med Tillväxtverkets enhet för statistik och analys för att undersöka möjligheter till att utveckla satelliträkenskaper likt turismsatelliträkenskaperna. Dessutom togs inledande kontakt med tidigare ansvariga för arbetet med Kreametern samt med Regionsamverkan Sydsverige angående deras statistik om kulturella och kreativa näringar.

Ett erfarenhetsutbyte har också ägt rum med företrädare för Kreativ Sektor med syfte att sätta sig in i metodarbete och utvecklingsinsatser kopplade till det förslag på uppdaterad statistik som organisationen publicerade 2025 (Kreativ Sektor, 2025).

Kontakt har också etablerats med Patent- och registreringsverket (PRV) för att stämma av beröringspunkter med deras uppdrag att utveckla statistik inom immaterialrättens område (Klimat- och näringslivsdepartementet, 2025).

Referensgrupp för fördjupad behovsanalys

För att fördjupa behovsanalysen och förankra våra ställningstaganden tillsattes en referensgrupp för projektet. Referensgruppen har haft två digitala möten i maj respektive augusti. Vid det sista referensgruppsmötet presenterade vi ett preliminärt förslag på nationell statistik över kulturella och kreativa branscher.

Referensgruppen har utgjorts av representanter för branschorganisationer, myndigheter och regionala samverkansgrupper. Det ingår företrädare från KLYS, Kreativ Sektor, Svensk Scenkonst, Vinnova, Tillväxtanalys, Regionsamverkan Sydsverige och Kultur i Norr. Dessutom har Katja Lindqvist, docent i företagsekonomi och verksam inom organisationsforskning vid Lunds universitet, ingått i gruppen.

[2] Kulturanalys Norden, ett nordiskt kunskapscentrum för kulturpolitik, är sedan 2016 ett uppdrag från Nordiska ministerrådet. Verksamheten är organiserad som en verksamhetsgren inom Myndigheten för kulturanalys.

Behov av, och förväntan på, nationell statistik

Sammantaget kan vi konstatera att behovet av en nationell statistik har framförts vid flera tillfällen och att det i ett internationellt sammanhang finns många exempel på hur länder utformat och publicerar statistik om kulturella och kreativa branscher.

Kulturanalys bedömer att intresset för en nationell statistik om KKB är stort och tangerar flera delar av kultursektorn. Det handlar inte bara om statens perspektiv på frågorna utan även regionernas. Utredningen Kreativa Sverige (SOU 2022:44) innefattade bland annat förslag på ett utökat ansvar för kunskapsutveckling och statistik om kulturella och kreativa branscher. Motiv som framfördes var behovet av att utveckla främjandet av dessa företag med hjälp av löpande och långsiktig statlig statistik. Utredningen identifierade behov av att utveckla Kreameterns urval och metod för statistikframställning (se Tillväxtverket, 2017) och att aktuella branschers perspektiv bättre behövde tillvaratas. Som en förlängning av den nuvarande strategin för kulturella och kreativa branscher (Skr. 2023/24:111) fick branschföreträdare möjlighet att lämna förslag på utvecklad statistik (se Kreativ Sektor, 2025).

1.5 Disposition

Promemorian, tillika uppdragsrapporteringen, är disponerad i sex kapitel. I kapitel två går vi igenom en avgränsning av kulturella och kreativa branscher för statistikändamål. I kapitel tre går vi igenom vårt förslag på hur en rampopulation kan tas fram och utvecklas. I kapitel fyra går vi igenom förslag på statistikens innehåll och omfattning. I kapitel fem beskriver vi hur en nationell statistik kan produceras och publiceras. I kapitel sex sammanfattar vi vårt ställningstagande och gör en resursberäkning för ett framtida stående statistikuppdrag om kulturella och kreativa branscher.

2. Statistisk definition av kulturella och kreativa branscher

I detta kapitel presenterar vi våra överväganden kring en statistisk avgränsning av kulturella och kreativa branscher. Vi inleder med en genomgång av hur branscherna beskrivs och hur definitioner och avgränsningar har utvecklats över tid. Vi redogör även för internationella perspektiv på kulturstatistik. Därefter presenterar vi Kulturanalys förslag på vilka branscher som ska inkluderas och hur avgränsningen ska göras.

2.1 En kulturell och kreativ sektor i utveckling

Den så kallade KEA-rapporten, som publicerades 2006, syftade till att undersöka och synliggöra den kulturella och kreativa sektorns bidrag till tillväxt, innovation och allmän socioekonomisk utveckling inom EU (KEA European Affairs, 2006). Den europeiska rapporten kom några år efter att Storbritannien hade genomfört sina första nationella kartläggningar av kreativa näringar (1998 och 2001) och deras betydelse för ekonomi och sysselsättning. Den brittiska modellen utgick från en bred idé om kreativitet medan den europeiska delade upp kulturell och kreativ sektor i två olika delar. Överlappningar i avgränsning finns gällande film, musik, scenkonst, litteratur och förlag, dataspel, arkitektur, design och reklam. Men KEA-rapporten inkluderar även kulturarv, museer, bibliotek och arkiv, vilket kan ses som en öppnare koppling till offentlig verksamhet.

I EU:s nya kulturkompass formuleras hur de kulturella och kreativa branscherna är dynamiska och omfattar ”alla former av uttryck och yttringar som rör konst, kultur och kulturarv samt audiovisuella medier och medier” (Europeiska kommissionen, 2025). Den snabba teknikutvecklingen har sedan 2000-talets början skapat nya digitala lösningar och samarbeten som bidragit till nya företagsidéer. Potentialen för fortsatt tillväxt ses som stor, där branscherna beskrivs vara i rörelse, med gränser som förändras över tid och sammanhang (Europeiska kommissionen, 2024).

I grunden handlar det om branscher där företagande baseras på ”immateriella tillgångar, kreativitet och upphovsrätt snarare än fysiska tillgångar” och affärsidéer sprungna ur kulturskapande eller andra kreativa processer (Skr. 2023/24:111). Sektorn rymmer en blandning av ”såväl enskilt och offentligt ägda eller offentligfinansierade företag som institutioner och ideella verksamheter” (Skr. 2023/24:111, s. 3). Gränserna mellan de olika delarna är dock flytande. Kommersiella företag kan stärka den offentliga kulturens infrastruktur och utveckling, samtidigt som offentlig kulturfinansiering kan stimulera företagsutveckling (se resonemang i SOU 2021:77, s. 189).

2.2 Definitioner och avgränsningar

Vår bedömning är att nationell statistik behöver förhålla sig till branscher som är i utveckling och där nya potentiellt kan tillkomma. Det innebär att den statistiska definitionen hellre bör vara bred än snäv. I de tre förslag till nationell statistik som lagts fram under perioden 2009–2025 har perspektivet successivt vidgats (se Tillväxtanalys, 2009; Tillväxtverket, 2017; Kreativ Sektor, 2025). Utvecklingen har gått från en snävare avgränsning av kulturnäringar till en bredare definition av kulturella och kreativa företag, där även mode och möbler har lagts till i de senare förslagen.

I KKB-strategin listas hur de kulturella och kreativa branscherna rymmer en rad olika ”verksamheter och företeelser, såsom arkitektur, arkiv, artisteri, bibliotek, bild, bildkonst, byggnadsvård, cirkus, dans, dataspel, festivaler, film, form och design, fotografi, författande, förlag, gallerier, grafisk form, hantverk, illustration, inredning, installationer, journalistik, kommunikation, konsthantverk, kulturarv, kulturmiljöer, kulturturism, litteratur, medier, mode, museer, musik, möbler, reklam, scenkonst, serier, skulptur, slöjd, smide, textil, upphovsrättshantering och en rad olika konstnärliga uttryck och även verktyg inom kultur som AI (artificiell intelligens), AR (*augmented reality*) och VR (*virtual reality*)” (Skr. 2023/24:111, s. 4). Detta ligger i linje med det som fördes fram i utredningen Kreativa Sverige (SOU 2022:44), vilken lyfte behovet av en bredare avgränsning än Kreameterns.

Internationella ramverk och begrepp

I takt med att det politiska intresset för kulturella och kreativa branscher har ökat har metoder för att mäta dem utvecklats. Även om kulturstatistiken inte är obligatorisk på europeisk nivå, pågår aktivitet för att ta fram riktlinjer för ökad harmonisering. Det europeiska samarbetet[3] inom Eurostat följer också Unescos initiativ och ramverk kring kulturstatistik. Medan Unescos arbete genom UIS fyller en viktig teoretisk funktion är samarbetet inom Eurostat inriktat mot att utveckla metodologiska ställningstaganden och att främja kulturstatistikens status inom EU.

ESSnet Culture och ramverkets utveckling

År 2012 publicerades rapporten *ESSnet Culture* med ett sammanhållet europeiskt ramverk för kulturstatistik. Förutom att kategorisera kulturell och kreativ sektor i tio domäner har rapporten varit viktig för att begreppsliggöra de olika värdekedjor som branscherna/näringarna utgör. På många sätt är det en fortsättning på KEA-rapportens distinktioner mellan en skapande kärna, kulturella branscher, kreativa branscher och relaterade branscher vilka byggdes på kulturekonomen David Throsbys modell *concentric circles over cultural industries* (Throsby, 2001, 2008). I ESSnet Cultures

[3] För samarbetet mellan länderna finns en expertgrupp för kulturstatistik i vilken Kulturanalys är representerad. Expertgruppens roll är att gemensamt med Eurostat utveckla mätmetoder och definitioner av kulturföretagande, sysselsättning, kulturdeltagande med mera.

cirkelmodell, som publicerades i Kreametern, inkluderas verksamheter som förhåller sig relativt olika till konstnärlig verksamhet och kreativitet, och där kommersiella värden väger olika tungt.

Figur 1. Cirkelmodellen i ESSnet Culture 2012

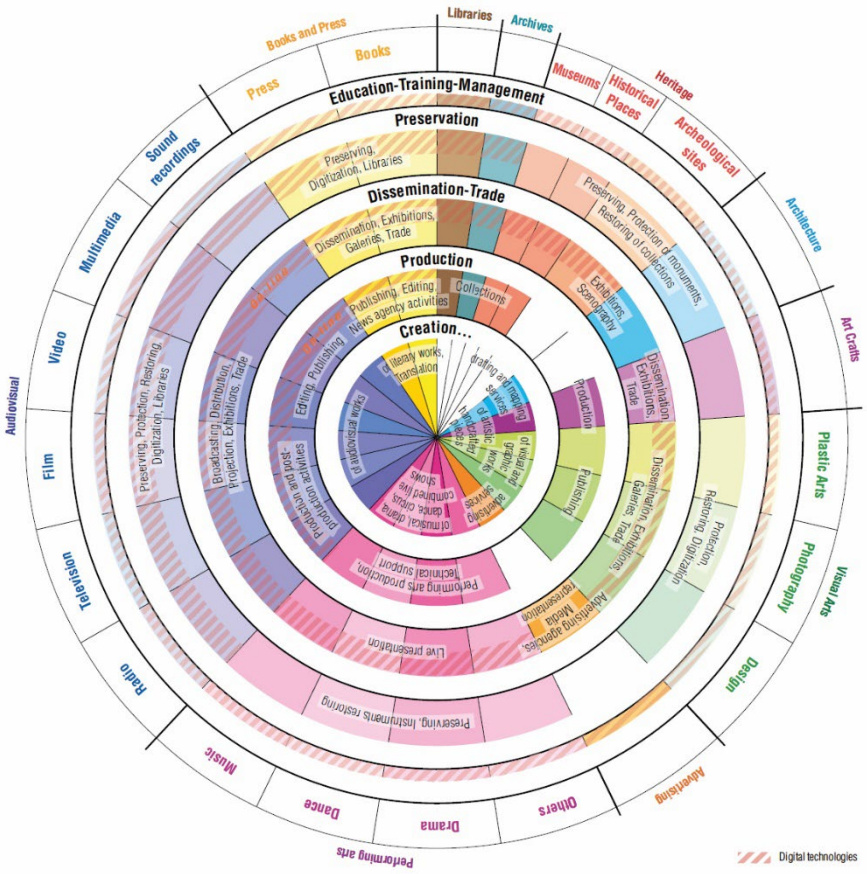

Källa: ESSnet Culture, 2012.

Inför 2026 års uppdatering av Eurostats ramverk bedrevs ett fördjupat arbete i en så kallad *task force* för att se över avgränsning och öka genomförbarhet i operationaliseringen. I den senaste uppdateringen presenteras sektorn i en matris med 12 domäner och 7 funktioner (Eurostat, 2026). Naturarv har tillkommit som egen domän (separerad från kulturarv), liksom domänen interdisciplinära aktiviteter.

Figur 2. Eurostats avgränsning av domäner och funktioner från 2026

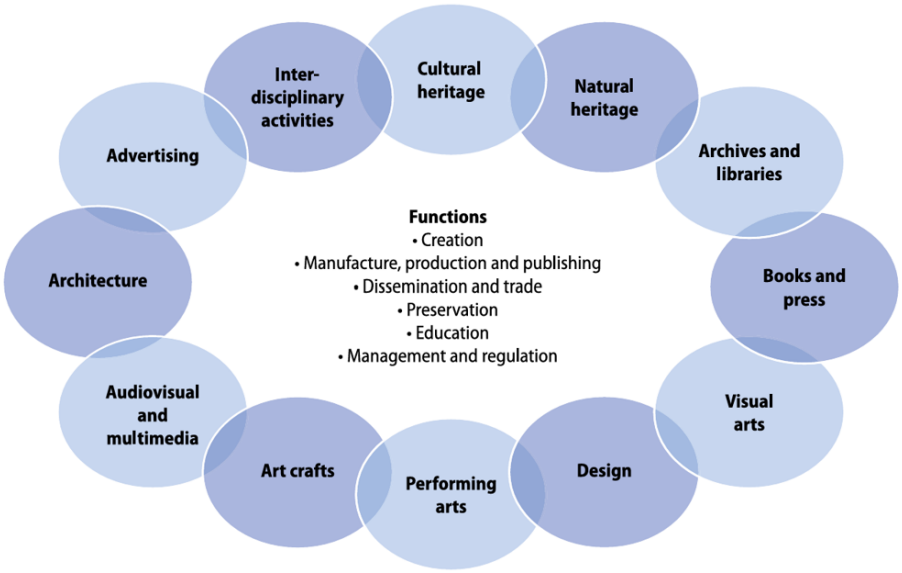

Källa: Eurostat 2026.

KKB-statistik i andra länder

Även om de internationella ramverken som tagits fram av Eurostat och Unesco spelar en viktig roll för kulturstatistik kan vi konstatera att det fortsatt finns skillnader i olika länders publicering av statistik om kulturella och kreativa branscher. Skillnaderna handlar dels om hur avgränsning, benämning och mätning av branscherna görs, dels om att den nationella statistiken har anpassats för att svara mot nationella behov.

Inom Kulturanalys nordiska uppdrag att verka för samordning av kulturstatistik pågår ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte med de nordiska länderna. Under 2026 arbetar vi med en rapport inom Kulturanalys Norden där Eurostats uppdaterade ramverk har använts för att sammanställa jämförande nordisk statistik. Rapportarbetet har föregåtts av en gemensam nordisk diskussion om ländernas befintliga statistikpubliceringar samt om hur kulturella och kreativa branscher avgränsas för statistikändamål.

Exempel som kan nämnas är Danmarks statistiks utvecklingsprojekt som initierades av Kulturministeriet efter Covid-19-pandemin. Detta har bedrivits i samverkan med branschrepresentanter och andra statistikintressenter från kultur- och näringspolitiken och har viss koppling till den nationella tillväxtplanen för kreativa näringar (Erhvervsministeriet, 2019; Statistics Denmark, 2025). Arbetet har resulterat i en utvecklad statistik om betydelsen av kulturella och kreativa branscher i den nationella ekonomin (uppdaterad till och med år 2022). Liknande koppling till en nationell plan för kreativa näringar finns också i Norge (Nærings- og fiskeridepartementet, 2024). Statistisk sentralbyrå ansvarar för att utveckla statistik om kulturella och kreativa branscher från dagens publicering till en utökad avgränsning och möjlighet för fler nyckeltal.

2.3 Kulturanalys överväganden kring avgränsning av population

Grunden för den tidigare statistikens branschindelningar (nationell såväl som internationell) har konsekvent tagits i standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). Vi bedömer att SNI-systemet möjliggör för jämförbarhet över tid och att detta är ett viktigt kvalitetskriterium för en nationell KKB-statistik. I vår samverkan under genomförandet lyfts betydelsen av kontinuitet i hur en nationell avgränsning görs och av att beakta både internationellt arbete och nationella behov som har förts fram från politiken och de branscher som berörs.

Indelning i 16 branscher

Vi väljer att fortsätta arbeta utifrån de branscher som Kreativ Sektor definierade i sitt förslag på uppdaterad statistik. Vår bedömning är att denna avgränsning av kulturella och kreativa branscher ligger i linje med KKB-strategin (Skr. 2023/24:111). Under vårt arbetes gång har det även blivit tydligt att denna branschindelning har ett utbrett stöd. I förslaget har branscher lagts till i förhållande till Kreameterns avgränsning. Förutom digitala tjänster och plattformar har Kreativ Sektors definition av branscher inkluderat konsthantverk, möbler samt fler dataspelsföretag. I bilaga 1 finns en sammanställning som jämför de tidigare statistikförslagens olika branschindelningar.[4]

Vår föreslagna branschindelning redovisas i figur 3. Det finns samstämmighet med det europeiska ramverkets domäner. Konsekvent har dock naturarv exkluderats i ett nationellt sammanhang, medan en anpassning gjorts för att inkludera Mode och Möbler.

Figur 3. Branschindelningar med grund i Kreativ Sektors förslag

[4] Kreativ Sektors förslag på uppdaterad statistik bygger på 16 branscher. Kreameterns förslag från 2017 innebar nio huvudgrupper med 21 delbranscher.

Utifrån synpunkter under uppdragets gång föreslår vi följande två justeringar i förhållande till Kreativ Sektors förslag: För det första byter vi branschbenämningen Konst till Bildkonst, då den tidigare benämningen upplevdes som otydlig. För det andra grupperar vi Bibliotek tillsammans med Arkiv för att bättre harmoniera med Eurostats struktur.

Dessutom föreslår vi att branschen Litterärt och konstnärligt skapande utgår. Den har tidigare ingått i både Kreametern och Kreativ Sektors arbete, men motsvarar i grunden en enskild SNI-kod (90.030 i SNI 2007). I och med SNI 2025 har denna kod ersatts av tre nya SNI-koder. Det gör det möjligt att fördela och analysera verksamheterna mer precist under branscherna Litteratur, Musik och Bildkonst.

3. Metod för att fånga populationen

En viktig del av Kulturanalys arbete under uppdragstiden har varit att utforska metoder för att fastställa en tillförlitlig, jämförbar population av verksamheter inom kulturella och kreativa branscher. I detta kapitel redogör vi för hur en metod för att ta fram statistikens så kallade rampopulation kan utvecklas.[5] Arbetet har beaktat Kreativ Sektors förslag från 2025 och syftar till att avgränsa en mer träffsäker population.

3.1 Näringsgrensindelningar och SNI-registrering

Genom det internationella statistiksamarbetet utgör ett näringsgrensindelningssystem en standard för statistik och ekonomisk rapportering. Den svenska näringsgrensindelningen, SNI, följer det europeiska NACE som i sin tur är anpassat till det internationella ISIC. Det nationella systemet innehåller ytterligare detaljnivå som gör det möjligt att klassificera företag och verksamheter på femsiffrig nivå, medan NACE och ISIC som mest är indelade på fyrsiffrig nivå.

I föregående kapitel lade vi fram att en framtida statistik fortsatt bör ta utgångspunkt i det befintliga SNI-systemet och att vi därmed säkerställer en jämförbar och tillförlitlig grund för statistiken. Under 2025 påbörjades implementeringen av SNI 2025 som bygger på en revidering av europeisk näringsgrensstandard NACE till version Rev 2.1. Övergången från SNI 2007 till SNI 2025 innebär vissa förändringar när det gäller avgränsning inom populationen för kulturella och kreativa branscher. Förändringen gör att vi rekommenderar att en tidsserie för statistiken byggs från 2025 och framåt.

En utmaning i metodarbetet är att kulturella och kreativa branscher inte passar in i gängse statistiska system (Tillväxtverket, 2017; KEA European Affairs, 2006; Europeiska kommissionen 2024). Det gör att tillgängliga SNI-koder inte fullt ut harmoniserar med de värdekedjor (skapande, produktion, förmedling och handel) som illustrerades i figur 1. I annan statistik avseende kultursektorn används ofta SNI:s huvudgrupp R, ”Kultur, nöje, fritid” och huvudkoderna 90 och 91.[6] Verksamheter inom kulturella och kreativa branscher (se avsnitt 2.3) går dock in i många olika huvudgrupper vilket framgår av figur 4.

[5] En rampopulation är den population som faktiskt går att identifiera.

[6] I vår årliga statistik om sysselsättning på kulturarbetsmarknaden används en sådan avgränsning (Myndigheten för kulturanalys, 2026a).

Figur 4. Fördelning av inkluderade SNI-koder (bilaga 2) för kulturella och kreativa branscher per huvudgrupp

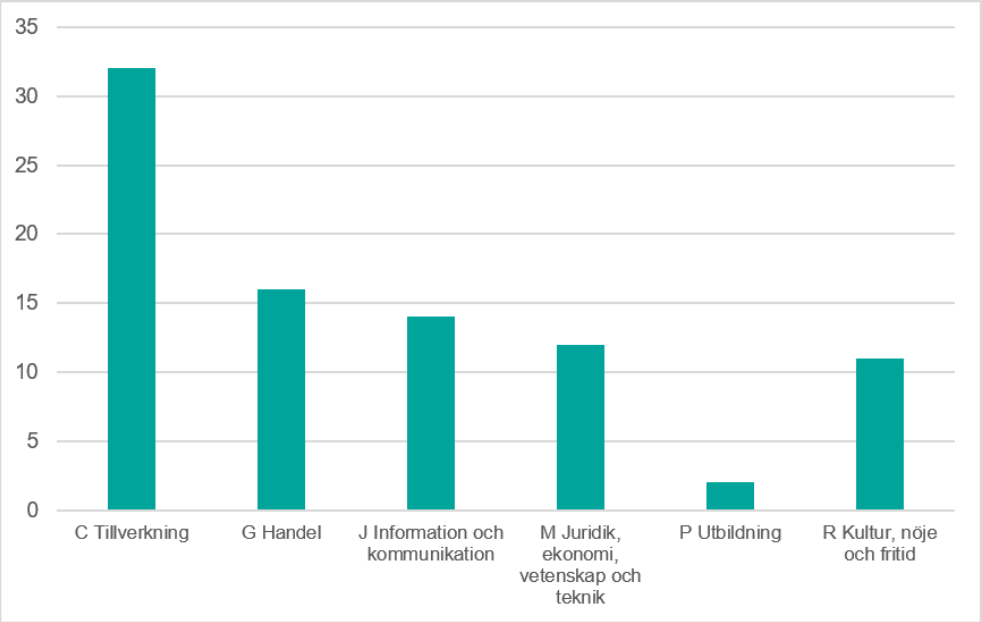

Inregistrering av nya verksamheter

Vid inregistrering av nya verksamheter är det företagen själva som anger SNI-koder genom inrapportering till Skatteverket. Ett företag kan registrera flera SNI-koder om det behövs för att beskriva verksamhetens inriktning och aktivitet. Information om de olika SNI-koderna finns i en öppen sökmotor som kallas SNI-sök. I sökmotorn finns beskrivningar för varje enskild kod på femsiffrig nivå. Dessa innehåller både en genomgång av vilka verksamheter som koden är tänkt att representera och hänvisningar till närliggande SNI-koder som kan passa bättre för den tänkta verksamheten.

Ett annat sätt som nya verksamheter kan tillkomma på är när större organisationer (privata eller offentliga) startar upp nya delverksamheter. Dessa kan då registreras som arbetsställen med egna SNI-koder.

Möjlighet till fler SNI-koder för att beskriva företagets inriktning

SCB administrerar ett företagsregister baserat på de inrapporterade SNI-koderna. Utifrån detta skapas merparten av den ekonomiska statistiken och undersökningar om företag. I registret finns upp till fem SNI-koder för varje verksamhet. Eftersom det går att ange SNI-kod för både arbetsställe och företag finns ytterligare detaljer att få fram för att följa verksamheter.

I de fall där flera SNI-koder är registrerade skapas en rangordning så att företag alltid sorteras baserat på en huvudnäringsgren, Ng1. Övriga SNI-koder för flerarbetsställen listas som Ng2–5 där antal anställda används för att beräkna rangordning. För företag med endast ett arbetsställe blir SNI-koderna desamma på företaget som på arbetsstället.

3.2 Insatser för att kunna följa verksamheter inom KKB

För att arbeta med en population över de verksamheter som vi avser fånga kommer bearbetningar och anpassningar behövas. En känd problematik har rört träffsäkerhet i SNI-kodsregistreringarna, vilket poängteras i tidigare arbeten (Tillväxtanalys, 2009; Tillväxtverket, 2017; Kreativ Sektor, 2025). Problematiken handlar dels om att företag som borde inkluderas i en KKB-avgränsning listar sig inom en annan SNI-kod, dels om att företag som inte arbetar med kulturell och kreativ verksamhet ändå återfinns bland den typen av SNI-koder. Ytterligare en parameter är att vissa SNI-koder är för breda för att kunna användas för den föreslagna branschindelningen och därför behöver delas upp.

SCB arbetar kontinuerligt med att korrigera SNI-kodsregistreringar när fel hittas, men materialet i företagsregistret är stort. Utöver det faktum att företag kan ha registrerat sig under en missvisande SNI-kod, kan också verksamheten förändrats över tid utan att SNI-registrering har uppdaterats.

Ett KKB-register över populationen

Vi bedömer att den listning av SNI-koder som Kreativ Sektor utgick ifrån är en relevant utgångspunkt för att avgränsa branscherna i avsnitt 2.3. Med SNI 2025 innebär det att totalt 90 SNI-koder väljs ut för att utgöra en så kallad grundlista (bilaga 2). Det är en utökning av de 74 SNI-koder som avgränsades i Kreametern.

Om Kulturanalys får uppdraget att ansvara för KKB-statistiken, avser vi att etablera ett register över en population av verksamheter inom kulturella och kreativa branscher. Vi föreslår att populationen ska inkludera privata företag, ideella organisationer och offentlig verksamhet.

Att avgränsning sker på ett transparent och reproducerbart sätt är en viktig kvalitetsparameter för en tillförlitlig statistik. Vi bedömer att SNI-kodsklassificering inte bör användas som enda grund utan att en kompletterande metod utvecklas för att förfina precisionen.

Metodutveckling för att identifiera populationen

I Kulturanalys metodutforskande arbete har en central tillgång varit företagsdata som publiceras som öppen data av Bolagsverket och SCB[7]. Inledningsvis har fokus varit på att få ökad kunskap om den information som finns om företags identiteter och verksamheter i de register som datamängderna bygger på. Det material som tillhandahålls av SCB inkluderar i princip alla svenska företag (verksamheter), vilka identifieras med organisationsnummer och namn samt vilken juridisk-/organisationsform och SNI-tillhörighet de har. I materialet finns upp till fem SNI-koder (Ng1-5) registrerade.

[7] https://bolagsverket.se/apierochoppnadata/hamtaforetagsinformation/nedladdningsbarafiler.2517.html

Knutet till företagen finns två typer av textmaterial som möjliggör ytterligare granskning av deras inriktning och huvudsakliga verksamhet, verksamhetsbeskrivningar och årsredovisningar. En verksamhetsbeskrivning ska lämnas in i samband med registrering av företag. Syftet är att verksamheten ska vara tydligt beskriven och avgränsad för att informationen av företaget ska vara lättillgänglig. I årsredovisningen ingår en allmän textbeskrivning om företaget som uppdateras årligen. Det är dock bara aktiebolag och ekonomiska föreningar som enligt lag ska lämna in en årsredovisning, medan merparten av alla företag redovisar en verksamhetsbeskrivning i samband med att företaget registreras hos Bolagsverket. Redovisning av verksamhetsbeskrivning är obligatoriskt för alla juridiska former utan för enskilda firmor. Men även vissa enskilda firmor registreras hos Bolagsverket och dessa redovisar därmed en verksamhetsbeskrivning.

Sökordsbaserad metod för inkludering och exkludering

För den grundlista av SNI-koder (bilaga 2) som används för att avgränsa KKB-populationen genereras träff mot 147 000 verksamheter i det samkörda materialet. Träffarna avser företag som har en KKB-kod på plats Ng 1, 2, 3, 4 eller 5, och av dessa har 65 procent en verksamhetsbeskrivning. För enskilda firmor är motsvarande siffra 43 procent.

Med tillgång till verksamhetsbeskrivningar skapas möjlighet att förfina avgränsningen av populationen. Det handlar både om att exkludera felregistrerade företag och om att kunna inkludera de företag som vi bedömer hör till kulturella och kreativa branscher, men som inte har en SNI-kod som ingår i KKB-definitionen. I den life science-statistik som Vinnova har utvecklat i samarbete med SCB används just verksamhetsbeskrivningar som grund för sökordsbaserad inkludering och exkludering av företagspopulationen (se Vinnova, 2024). Det arbetet har varit vägledande i vårt metodutvecklingsarbete.

Figur 5 illustrerar hur vi kan hantera över- och undertäckning i det SNI-baserade grundmaterialet för att skapa en mer träffsäker population. Figuren illustrerar att ej KKB-relaterade företag med en KKB-kod exkluderas från population. För att samtidigt fånga upp KKB-relaterade företag som saknar KKB-kod upprättas en bevakningslista över potentiellt relevanta näringsgrenar, varifrån företag inkluderas. Den sökordsbaserade metoden utgår från beskrivningarna av SNI-koderna i grundlistan (bilaga 2) och bedöms kunna användas för både inkludering och exkludering.

Figur 5. Inkludering och exkludering för att fånga rampopulationen

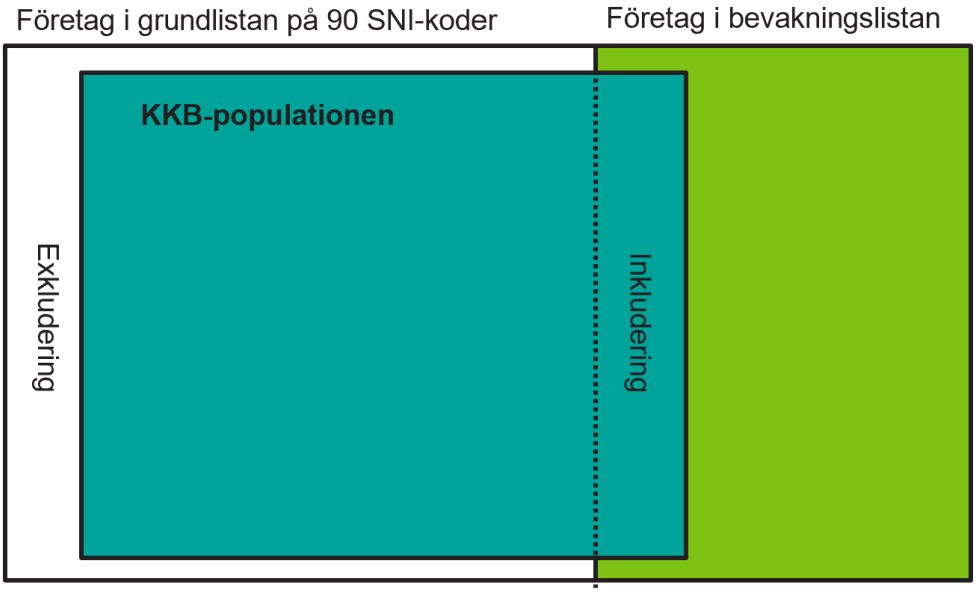

I de testkörningar som vi gjort under uppdragstiden har en kombination av sökord använts. Bäst träffsäkerhet uppnås med flera sökord i kombination. Vi har också testat AI-genererad kategorisering (språkmodell) vilket kan användas som ett komplement till den sökordsbaserade metoden.

Stickprover och manuella genomgångar kommer att behöva göras på årlig basis. Med tanke på att verksamhetsbeskrivningar saknas för många enskilda firmor, föreningar och offentliga verksamheter så kommer en del av populationen behöva avgränsas genom antagandet att SNI-kodsregistreringen är korrekt.

3.3 Aktivitetskriterium

Vi behöver avgränsa populationen så att statistiken årligen mäter de aktiva företagen. För detta väljer vi att följa SCB:s generella kriterium om att verksamheten ska anses ha bedrivit näringsverksamhet under året. Det handlar om att företagen ska ha lämnat avtryck i registren i form av att ha skattat för anställd personal, betalt mervärdesskatt eller F-skatt (SCB, 2024).

4. Statistikens innehåll och omfattning

I detta kapitel beskriver vi våra ställningstaganden kopplade till att mäta kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden och de nyckelvariabler som statistiken ska bygga på. Genom Kreametern och Kreativ Sektors arbete har möjligheterna att ta fram statistik noggrant undersökts tidigare. Kulturanalys utgångspunkt har i mångt och mycket varit att utgå från de tidigare arbetena, uppdatera behovsanalysen och utveckla ett förslag om nationell statistik därifrån. I kapitlet presenteras även prioriterade nedbrytningar av statistiken.

4.1 Ändamål med en nationell statistik

För en nationell statistik om kulturella och kreativa branscher anser vi att det är relevant att både fånga ekonomiska värden ur ett näringspolitiskt perspektiv och att beskriva allmänna egenskaper hos verksamheterna inom branscherna. Frågorna är tvärpolitiska och berör i hög grad kulturpolitiken, samt tangerar även handelspolitik och den regionala utvecklingspolitiken. Statistiken ska fungera som grund för beslutsfattande för den samlade politiken kring kulturella och kreativa branscher. Den ska möjliggöra jämförelser inom och utanför branscherna, och det finns även behov av territoriella jämförelser (se resonemang i Skr. 2023/24:111 och SOU 2022:44, s. 48).

Statistikens ändamål är att beskriva branschernas storlek, ekonomiska betydelse och utveckling över tid. Vi vill också kunna presentera statistik kopplat till de sysselsatta.

Branscherna är heterogena och kan ha olika affärslogiker

De verksamheter som ryms inom populationen som helhet består såväl av marknadsorienterade privata företag som offentligfinansierade institutioner och ideella föreningar. Vissa företag är större aktiebolag som opererar på en global marknad, medan andra är enmansföretag som bygger på enskilda konstnärskap. Det har i flera sammanhang förts fram att detta är branscher där anställningsformer, finansieringsstrukturer och affärsmodeller kan se väsentligt olika ut (se t.ex. Skr. 2023/24:111, s. 5). Skäl för att utveckla statistiken till fler mått än bara ekonomiska värden är att spegla den heterogenitet som finns.

Företagen är delar av olika värdekedjor (se kapitel 2) – där funktioner rör sig mellan skapande, produktion, leverera tjänster grundat på kulturell och kreativ kompetens, erbjuda lösningar för förmedling osv. Immateriella tillgångar och rättigheter är en viktig del av företagandet liksom att digital och teknologisk utveckling skapar nya affärsidéer (Europeiska kommissionen, 2024; Lindqvist, 2023; Kreativ Sektor, 2025).

4.2 Centrala variabler för en nationell statistik

För en framtida nationell statistik finns ett antal centrala variabler för att mäta ekonomiska värden. Dessa har använts i tidigare förslag och statistiksammanställningar (Tillväxtanalys, 2009; Kreametern, 2017; Kreativ Sektor, 2025) och återkommer generellt i statistik som avser att beskriva sektorers storlek och betydelse (Tillväxtverket, 2026). För att statistiken ska ge en bild av de kulturella och kreativa branschernas betydelse behöver vi kombinera nationalekonomiska, företagsekonomiska och individbaserade mått (se tidigare resonemang i Kreametern 2017). Det innebär att data behöver hämtas från flera källor och register som sammantaget kan sätta fokus på företagen och verksamheterna inom kulturella och kreativa branscher.

SCB:s företagsregister utgör en viktig källa för grundläggande uppgifter om Sveriges företag. Det innehåller uppgifter om företagsnamn, organisationsnummer, adress, juridisk organisationsform, näringsgren och antal anställda.

Samtliga variabler som presenteras nedan kan matchas mot den population som har presenterats i föregående kapitel. Arbetsställe utgör den minsta enheten. Vi kan därmed följa var verksamheten bedrivs geografiskt och särskilja delar av större verksamheter som räknas in i vår population över kulturella och kreativa branscher.

Branschernas storlek och dynamik

Kulturanalys bedömer att det är relevant att publicera statistik som på olika sätt mäter branschernas storlek och ekonomiska betydelse. Vårt förslag är att den nationella statistiken omfattar:

- antal företag/verksamheter
- antal anställda (helårsekvivalenter)
- antal sysselsatta
- omsättning
- förädlingsvärde
- lönesummor.

De kulturella och kreativa branscherna uppfattas som dynamiska och i rörelse. Tillväxtanalys ansvarar för statistikprodukten *Företagens demografi* som bygger på en europeisk harmoniserad definition. Nedanstående variabler föreslås som ett sätt att följa aktiviteten och företagandet inom branscherna:

- nyetablerade företag
- nedlagda företag.

Branschernas utrikeshandel

Kulturanalys bedömer att uppgifter om branschernas utrikeshandel är viktigt för den nationella statistiken och föreslår att momsdata används som grund för detta. Statistiken baseras då på företagens momsdeklarationer som redovisas till Skatteverket, vilka möjliggör för variabler om:

- export av varor, kronor
- export av tjänster, kronor
- import av varor, kronor
- import av tjänster, kronor.

Statistiken kommer att redovisas som värdet av utrikeshandeln i KKB-branscherna, utan uppgifter om vilka produkter och tjänster handeln gäller. För att hantera att det finns olika momssatser inom KKB-företagandet behöver vi föra ytterligare metoddiskussioner med SCB.

Vårt förslag skiljer sig från den statistik som har publicerats av Kreametern och Kreativ Sektor. Genom SCB:s statistikprodukter Utrikeshandel med varor (UHV) och Utrikeshandel med tjänster (UHT)[8] finns möjlighet att sammanställa kompletterande, mer övergripande, uppgifter som rör KKB-relaterad handel med varor och tjänster.

Individbaserade variabler

Kulturanalys bedömer att det, i linje med Kreameterns individbaserade mått, är relevant att följa fördelningen av kön, åldersgrupper, utbildning och utländsk/inhemsk bakgrund bland de sysselsatta inom kulturella och kreativa branscher. Registret om befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) möjliggör variabler om:

- kön
- ålder
- svensk/ utländsk bakgrund
- utbildning.

Immaterialrättsliga värden är viktiga att följa men fler utvecklingsinsatser behövs

Utifrån immaterialrättens betydelse för företagande inom KKB har vi undersökt vilka datakällor som finns tillgängliga för att följa företagen. Statistik om immaterialrätt kan användas både som en allmän indikator på aktivitet i sektorn och för att säga

[8] UHV är baserad på en undersökning som ligger nära ett totalurval och möjliggör för statistik om de kulturella och kreativa branscherna. I UHT spelar en urvalsundersökning en central roll för att kunna dela upp summan i olika slags tjänster. Att bryta ned dessa i mindre delredovisningar bedömer vi vara problematiskt.

något om sektorns spridning i världen. Men som framkommit av Kreativ Sektors arbete är det svårt att bedöma immateriella anläggningstillgångar, licensutbetalningar som sker utanför kollektiva förvaltningsorganisationer etc.

Immaterialrätten har fyra huvuddelar: upphovsrätt, patent, varumärkesskydd och designskydd (Regeringskansliet, 2026).

Patent, varumärkesskydd och designskydd

Kulturanalys bedömer att utifrån PRV:s databaser med uppgifter om registreringar av patent, design- och varumärkesskydd i specifikt Sverige finns möjlighet att i samverkan få fram statistik om kulturella och kreativa branscher gällande:

- svenskregistrerade patent
- svenskregistrerade varumärkesskydd
- svenskregistrerade designskydd.

I PRV:s rapportering om uppdraget att utveckla statistik inom immaterialrättens område (Patent- och registreringsverket, 2026) beskrivs hur befintliga databaser kvalitetssäkras och förs över till ett register hos SCB. Kartläggningen visar att de förfogar över värdefulla datamängder om immateriella rättigheter och att det internationella samarbetet kan ge tillgång till ytterligare data. Det krävs dock insatser för att anpassa materialet till statistikens behov, i synnerhet genom att koppla de svenskregistrerade patent-, varumärkes- och designskydden till rätt organisationsnummer.

På sikt finns goda möjligheter att ta fram statistik med internationell koppling till immaterialrätt. Det gäller till exempel United States Trademark and Patents Office (Graham m.fl. 2018; USPTO 2026) och European Union Intellectual Property Office (EUIPO 2026). Deras data inkluderar uppgifter om namn och hemland för samtliga sökanden vilket skapar förutsättningar för statistik om de svenska kulturella och kreativa branschernas aktivitet i dessa regioner.

Upphovsrättsliga ersättningar – stegvis kartläggning

Upphovsrätten är särskilt central för de kulturella och kreativa branscherna. Det är dock svårare att få en exakt överblick eftersom den inte är något man ansöker om, utan uppstår direkt när ett verk kommer till. Här föreslår vi att små steg tas för att i ett inledande skede sammanställa uppgifter om utbetalning av upphovsrättsliga ersättningar som sker genom kollektiva förvaltningsorganisationer såsom Stim, SAMI, Copyswede, Bonus Copyright Access och Bildupphovsrätt. Innan vidare förslag kan läggas behöver samtal föras huruvida vi skulle kunna ta fram en statistik över hur de upphovsrättsliga ersättningarna är fördelade efter branscher. Liknande arbete har gjorts i Danmark vilket publicerades i rapporten Kunstnerers rettighetsmidler i tal (Dansk Kunstnerråd, 2025). Även musikbranschens rapport innehåller sammanställningar över utbetalning av upphovsrättsliga ersättningar (Musiksverige 2025).

4.3 Möjlighet till nedbrytning av statistiken i delredovisningar

För att statistiken ska bli användbar och relevant för fler är vår bedömning att det är viktigt att möjliggöra nedbrytningar. Det handlar om jämförelser mellan branscher och län. Vi bedömer att merparten av variablerna kommer att kunna brytas ned enligt detta utan att det behövs röjandekontroller.

Särredovisning av privat- offentlig- och ideell sektor

Vi bedömer att det finns behov av att KKB-statistiken ska kunna särredovisas på privat, offentlig och ideell sektor. Branscherna är heterogena och består av olika former av verksamheter där privata företag är en central del, men där även offentliga och ideella verksamheter ingår. Särskiljningen mellan privat, offentlig och ideell sektor kan ske baserat på uppgifter som finns i SCB:s företagsregister om juridisk form och ägarskap.

Särskiljning av produktion och handel

Ytterligare ett behov är att bryta ned statistiken på olika delar av värdekedjan. Det kan göras genom att produktion och skapande separeras från handelsrelaterad verksamhet, vilket vi bedömer är relevant för att följa utvecklingen i branschernas olika led. Särskiljningen av detalj- och partihandel kan göras utifrån SNI-koder.

4.4 Satelliträkenskap som ett framtida utvecklingsspår

Under uppdragsgenomförandet har Kulturanalys undersökt möjligheter att utveckla satelliträkenskaper, vilket skulle innebära en avsevärd ambitionshöjning av statistiken. En satelliträkenskap innebär att nationalräkenskapernas ramverk används för att beräkna den kulturella och kreativa sektorns ekonomiska betydelse i samhället. Förutom att beskriva produktionen inom branscherna skulle det också krävas skattningar av konsumtion, export och import av kulturella och kreativa varor och tjänster. De mest relevanta förebilderna är Tillväxtverkets turismräkenskaper samt SCB:s satelliträkenskaper för civilsamhället. Internationellt finns också exempel på motsvarande beräkningar i bland annat Finland. Även EUIPO har genomfört studier av den kulturella och kreativa sektorns ekonomiska betydelse.

Kulturanalys har tidigare undersökt möjligheterna att ta fram kulturräkenskaper, men bedömt att det har saknats tillräckligt goda data om kulturkonsumtion. Sådana uppgifter kan köpas från kommersiella aktörer inom betalningsområdet, men finns även tillgängliga i aggregerad form hos exempelvis SCB och Riksbanken. Trots denna utveckling kvarstår betydande metodmässiga utmaningar. För att konsumtion ska kunna redovisas geografiskt krävs att köpen kan kopplas till den plats där den sker. Kulturanalys bedömer att en stor del av kulturkonsumtionen i dag sker på distans, exempelvis genom digitala tjänster och webbaserade plattformar. I sådana fall registreras köpen ofta på företagets eller betalningsmottagarens adress snarare än där

konsumenten befinner sig. Detta begränsar möjligheterna att göra tillförlitliga geografiska skattningar av kulturkonsumtionen. En statistik över konsumtionen av kulturella och kreativa varor och tjänster skulle därför i nuläget ge begränsad information om var konsumtionen faktiskt äger rum.

5. Statistikens framställning

I detta kapitel presenterar vi hur statistiken löpande kommer att kunna produceras och publiceras. Vi gör en genomgång av Kulturanalys arbete med registerdata och kvalitetssäkring inom statistiken.

5.1 Mikrodata via MONA

Kulturanalys har som statistikansvarig myndighet en avgränsad statistikverksamhet som möjliggör hantering av mikrodata. Sedan 2019 har vi tillgång till uppgifter via MONA (Microdata Online Access), vilket innebär att aktuella data från SCB finns tillgänglig via plattformen. I dag använder vi i första hand det så kallade LISA-registret (Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknads-studier), för vår statistiksamverkan om konstnärers inkomster och sociala villkor.

För statistik om kulturella och kreativa branscher är det företag och verksamheter som är undersökningsobjekt. Med ett nytt statistikuppdrag kan plattformen MONA utökas med registeruppgifterna om företag. Mikrodata från ett antal register behöver samköras. Det handlar om Företagsregistret, Företagens ekonomi, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) och Momsregistret.

5.2 Publicering av statistiken

Kulturanalys bedömer att en statistik om kulturella och kreativa branscher bör publiceras årligen, och genom tabeller i PxWeb-format. Mer fördjupande statistikanalyser bör publiceras i rapportformat.

År 2025 lanserade Kulturanalys en egen statistikdatabas i PxWeb-format. Utvecklingen av en statistikdatabas på vår webbplats möjliggör en funktionell och öppen publicering av statistik. Den webbaserade statistiken är interaktiv och ger användaren möjlighet att ta fram de delar av statistiken som är av intresse. Vi ser samtidigt att det kan finnas behov av användarstöd och beskrivning av de olika funktionerna i statistikdatabasen.

5.3 Kulturanalys statistikarbete och kvalitetssäkring

Kulturanalys arbetar med generella rutiner kring statistikuppdragen. Ett överordnat mål är att statistiken som publiceras ska uppfattas som relevant för målgrupperna, att den ska hålla hög kvalitet, samt att myndigheten har ett välutvecklat och resurseffektivt system för inhämtning, bearbetning och tillgängliggörande av statistik (Myndigheten för kulturanalys, 2026b).

I kvalitetssäkringen av statistiken förhåller vi oss till SCB:s generella rutinbeskrivningar såsom statistikproduktionsstödet och de dokumentationer som hänger ihop med publicering och hantering av data. Vi har valt att upprätta referensgrupper för flertalet av våra statistikprojekt. Referensgrupperna fyller en viktig funktion i att bistå med kvalitetssäkring och uppmärksamma behov hos målgrupperna som statistiken avser följa och skapa kunskap om. Hur referensgrupper används finns bland annat beskrivet i myndighetens projektvägledning (Dnr. 2025-29).

I vårt förslag om nationell statistik över kulturella och kreativa branscher ingår att vi vill upprätta en referensgrupp som kontinuerligt följer arbetet framåt. Referensgruppen bör bestå av representanter från branschorganisationer, aktörer inom näringspolitiken och någon av de kulturmyndigheter som i dag har stående uppdrag kopplade till kulturella och kreativa branscher.

6. Ett löpande statistikuppdrag

I detta sista kapitel samlar vi vårt ställningstagande och presenterar ett huvudförslag för hur statistik om kulturella och kreativa branschers ekonomiska värden löpande kan publiceras och produceras. Vi har räknat på resursbehovet och är positiva till att få ansvar för statistiken. I kapitlet presenteras också ett förenklat förslag. Avslutningsvis pekar vi på behovet av fördjupningar och analyser.

6.1 Kulturanalys samlade ställningstagande

Vi ställer oss positiva till att Kulturanalys får ett stående uppdrag att producera och publicera statistik om kulturella och kreativa branscher i samverkan med SCB och Tillväxtverket eller Tillväxtanalys. Vi bedömer också att en samverkan med PRV är viktig för att utveckla statistik om immaterialrättigheter baserat på förslaget i deras uppdragsrapportering (Patent- och registreringsverket, 2026).

I dialoger som förts under uppdragets genomförande, och i KKB-strategin, framkommer att det finns ett stort behov av och intresse för nationell statistik om kulturella och kreativa branscher. Det handlar om att kunna följa utvecklingen över tid, att analysera förutsättningar för kulturella och kreativa branscher och att ha kunskapsunderlag för beslutsfattande. Kulturrådet och Konstnärsnämnden har i dag instruktionsbaserade uppdrag inom kulturella och kreativa branscher där en nationell statistik är viktig för att kunna följa utveckling över tid. Hos regioner finns en förväntan om att en nationell statistik ska fungera som referensmaterial för hur branscherna ska avgränsas och möjliggör jämförelser mellan regioner och andra sektorer i ekonomin.

6.2 Årlig publicering men förberedelsetid krävs

Vi presenterar i avsnitten nedan ett huvudalternativ för hur en tillförlitlig, jämförbar och relevant statistik kan tas fram. Vi presenterar också ett förenklat alternativ gällande hur en population av kulturella och kreativa företag och verksamheter tas fram. Båda alternativen bygger på en årlig statistikproduktion med en årscykel enligt figur 6. Statistikproduktionen föreslås bygga på registerdata genom Kulturanalys samverkan med SCB kring den så kallade MONA-uppkopplingen. Statistiken kommer att ha en eftersläpning på två år utifrån hur SCB:s register uppdateras.

Figur 6. En årscykel för arbete med produktion och publicering av statistik

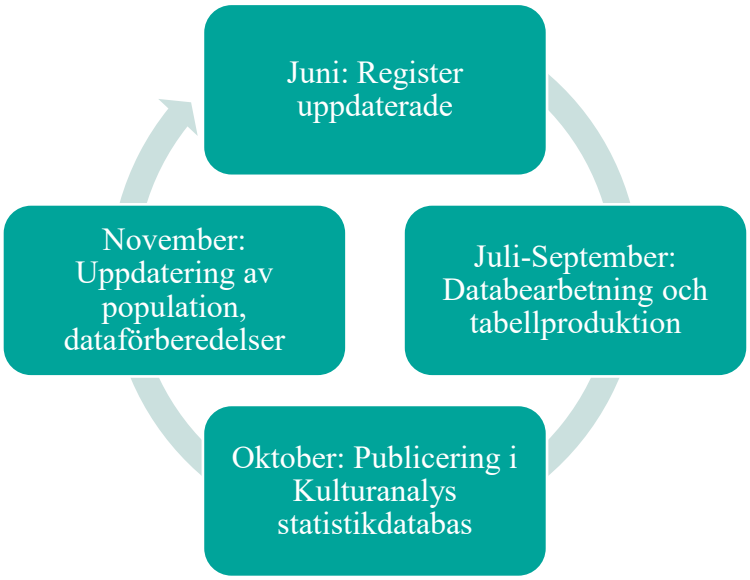

Efter att ett statistikansvar har beslutats kommer det krävas förberedelsetid. Det handlar om att vi behöver tid för att rekrytera personal, utveckla den sökordsbaserade metoden för att fastställa populationen (i huvudalternativet nedan), beställa data från SCB samt att strukturera och organisera det upprättade registret med data om företag och sysselsatta. Dessutom behöver SCB en handläggningstid för att leverera data. Utifrån våra erfarenheter kan detta ta cirka 4 månader, men eventuellt kan handläggningstiden bli kortare om SCB får ett särskilt uppdrag att bistå Kulturanalys i arbetet med KKB-statistiken. Sammantaget bedömer vi att en kvalitetssäkrad KKB-statistik kan publiceras först året efter det att Kulturanalys får ett eventuellt uppdrag.

Statistisk avgränsning av kulturella och kreativa branscher

Den statistiska avgränsningen av kulturella och kreativa branscher utgår från standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). Därmed finns en kontinuitet med de förslag som togs fram av Kreativ Sektor och Kreametern. Valet av SNI-koder ligger dessutom väl i linje med det europeiska statistikarbetet och de ramverk som tagits fram av Eurostat och Unesco. Även om vår branschavgränsning i grunden följer dessa internationella ramverk, gör vi vissa tillägg för att spegla hur området definieras i den nationella politiken. Vi bedömer dock att goda möjligheter till internationella jämförelser kvarstår trots dessa nationella anpassningar.

Med de nationella behoven i fokus presenterar vi ett förslag som omfattar sexton branscher (se avsnitt 2.3). Indelningen motsvarar Kreativ Sektors förslag på uppdaterad statistik, med undantaget att branschen Litterärt och konstnärligt skapande utgår. Tack vare den ökade detaljgraden i SNI 2025 kan denna tidigare bransch nu brytas ned, vilket gör att företagen kan fördelas mer precist på övriga branscher. Ytterligare en förändring är att Arkiv och Bibliotek förs samman och bildar en egen bransch.

Möjlighet till statistikbeställningar

Den statistik som vi avser publicera kommer att brytas ned på länsnivå. Vi är medvetna om att det finns intresse för jämförelser mellan kommuner och har beräknat en resurssättning som tar höjd för att vi ska kunna hantera beställningar. Röjandekontroller kommer dock att behövas göra för att bryta ned statistiken ytterligare vilket kommer påverka kommunbaserad statistik. Inte minst berör det mindre kommuner och mindre branscher.

Dessa externa statistikbeställningar föreslås ske mot avgift och blir möjliga från och med andra året efter att en statistikproduktion har kommit i gång.

6.3 Huvudalternativ: Sökordsbaserad metod för en mer träffsäker population

Företag och verksamheter inom kulturella och kreativa branscher är heterogena och kan inte enkelt kategoriseras enbart genom den uppbyggda strukturen i SNI-systemets näringsgrensindelning. Kulturanalys huvudalternativ, och det som vi argumenterar för, är därför att populationen avgränsas med en sökordsbaserad metod, vilket är beskrivet i kapitel tre. Det behövs ytterligare utveckling av metoden innan statistik kan börja produceras.

Som framgår av tabell 1 bedömer vi att det för huvudalternativet behövs en bemanning motsvarande 1,75 årsarbetskrafter och totalt en årlig resursförstärkning på 2 670 000 kronor.

Tabell 1. Resursbehov för huvudalternativet

	Kronor
Datakostnader	150 000
1,75 årsarbetskrafter	1 890 000
Indirekta kostnader*	600 000
Publiceringskostnader	30 000
Totalt	**2 670 000**

*Kostnader för stödverksamhet och IT.

I samband med uppstart behövs en metod- och dataöverföring från Kreativ Sektors arbetsgrupp vilket genererar en engångskostnad om cirka 70 000 kronor.

6.4 Förenklat alternativ: SNI-koder med utökad population

Ett förenklat förslag på hur populationen av företag ska avgränsas är att bara använda den grundlista av SNI-koder som återfinns i bilaga 2. Metodmässigt skulle det innebära att all statistik tas fram baserat på SNI-listning i likhet med Kreametern. Ingen hänsyn tas därmed till problematiken kring felregistreringar och inkludering av företag som bedöms ha en hög KKB-relevans men som är registrerade med andra SNI-koder.

Genom att Kulturanalys tar över den addering av företagspopulationen som utvecklades av Kreativ Sektor kan ändå en viss utökad population skapas. Detta innebär en separat listning av extra företag att lägga till den SNI-baserade grundpopulationen.

Som framgår av tabell 2 bedömer vi att det för det förenklade alternativet behövs en bemanning motsvarande 1,25 årsarbetskrafter och totalt en årlig resursförstärkning på 1 960 000 kronor.

Tabell 2. Resursbehov för det förenklade alternativet

	Kronor
Datakostnader	150 000
1,25 årsarbetskrafter	1 350 000
Indirekta kostnader*	430 000
Publiceringskostnader	30 000
Totalt	**1 960 000**

*Kostnader för stödverksamhet och IT.

Även för detta alternativ finns det behov av en metod- och dataöverföring från Kreativ Sektors arbetsgrupp, vilket genererar en engångskostnad om cirka 70 000 kronor.

6.5 Fördjupningar och analyser

Oavsett vilket alternativ som väljs ser vi ett behov av fördjupade analyser. Det handlar bland annat om att analysera de ekonomiska effekterna av företagande inom kulturella och kreativa branscher, att följa de olika stegen i de värdekedjor som presenterades i kapitel 2 samt att genomföra fördjupade branschstudier. Ett tillförlitligt statistikunderlag skapar goda förutsättningar detta.

Referenser

Dansk Kunstnerråd (2025). *Kunstnerers rettighetsmidler i tal*. Köpenhamn: Dansk Kunstnerråd.

Dnr. 2025-29 Myndigheten för kulturanalys *Projektvägledning*.

Erhvervsministeriet (2019). *Danmarks Vækstplan for de kreative erhverv*.

ESSnet-Culture (2012). *ESSnet-Culture: Final Report*. Luxembourg: European Commission, Eurostat.

Europeiska kommissionen (2024). *Unleashing the Potential of the Cultural and Creative Industries*. Directorate-General for Research and Innovation. Luxembourg: European Commission.

Europeiska kommissionen (2025). *En europeisk kulturkompass*. Draft Joint Declaration. Europe for Culture- Culture for Europe.

Eurostat (2026). *Guide to Eurostat culture statistics. 2026 edition*. Manuals and Guidelines. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

KEA European Affairs (2006). *The economy of culture in Europe*. Study prepared for the European Commission (Directorate-General for Education and Culture). KEA European Affairs.

Klimat- och näringslivsdepartementet (2025). *Regleringsbrev för budgetår 2026 avseende Patent- och registreringsverket*.

Kreativ Sektor (2025). *Uppdaterad statistik för de kulturella och kreativa branscherna*.

Kulturdepartementet (2025). *Regleringsbrev för budgetår 2026 avseende Myndigheten för kulturanalys*.

Lindqvist, K (2023). *Utvecklingsarbete kring kulturella och kreativa näringar. Drivkrafter, processer och samspel*. Lund: Nordic Academic Press.

Musiksverige (2025). *Den svenska musikbranschen i siffror 2009–2024*.

Myndigheten för kulturanalys (2025). *Konstnärers inkomster. Jämförelser mellan populationer i den skapande kärnan av KKB och övriga förvärvsarbetande*. Myndigheten för kulturanalys.

Myndigheten för kulturanalys (2026a). *Lägesbild över kulturarbetsmarknaden 2025*. Faktablad 2026:1. Myndigheten för kulturanalys.

Myndigheten för kulturanalys (2026b). *Analysplan 2026–2028*. Myndigheten för kulturanalys.

Nærings- og fiskeridepartementet (2024). *Veikart for kreativ næring*.

Patent- och registreringsverket (2026). *Statistik och analys. Rapportering av RB uppdraget 2026*. Dnr: 2026/1890.

Regeringskansliet (2026). *En samlad inriktning för immaterialrätt*.

SCB (2024). *Företagens ekonomi 2022*. Örebro: Statistiska centralbyrån.

Statistics Denmark (2025). *Documentation of statistics for The importance of cultural and creative industries in the national economy 2022*.

Throsby, D (2001). *Economics and Culture*. Cambridge: Cambridge University Press.

Throsby, D (2008). The Concentric Circles Model of the Cultural Industries. I: *Cultural Trends*, 17(3).

Tillväxtanalys (2009a). *Kulturnäringar i svensk statistik. Förslag till avgränsning för framtida kartläggningar*. Dnr: 2009/054. Östersund: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Tillväxtanalys (2009b). *Kulturnäringar i svensk statistik. Ett första försök att tillämpa en ny definition*. Rapport 2009:06. Östersund: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Tillväxtanalys (2010). *Kulturnäringars betydelse i ekonomin på regional och nationell nivå*. Rapport 2010:10. Östersund: Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Tillväxtverket (2017a). *Kreametern. En guide till svensk statistik för kulturella och kreativa näringar*. Rapport 0233. Stockholm: Tillväxtverket.

Tillväxtverket (2018a). *Kreametern – metodrapport. Metod och källor till svensk statistik för kulturella och kreativa näringar*. Rapport 0258. Stockholm: Tillväxtverket.

Tillväxtverket (2018b). *Kreametern – analysrapport #1. Den kulturella och kreativa sektorns utveckling 2010–2016*. Rapport 0259. Stockholm: Tillväxtverket.

Skriv. 2023/24:111. *Regeringens skrivelse 2024 Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher*. Stockholm: Kulturdepartementet.

SOU 2022:44. *Kreativa Sverige! Nationell strategi för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher*. Statens offentliga utredningar.

Unesco (2025). *Framework for cultural statistics. Part 1. Concepts and definitions*. Unesco Institute for Statistics.

Vinnova (2024). *Statistik över svenska life science-företag. Årlig rapportering av regeringsuppdraget N2021/02243*. Vinnova Rapport 2024:12.

Bilaga 1. Tidigare avgränsningar av kulturella och kreativa branscher

Kreametern 2017–18	**Kreativ Sektor 2025**	**Eurostat 2026**
Arkitektur	Arkitektur	Arkitektur
Audiovisuellt	Arkiv, kulturarv & museer	Audiovisuellt och multimedia
Bild och form	Dataspel	Arkiv och bibliotek
Kulturarv	Design	Bildkonst
Litteratur och press	Film & TV	Design
Litterärt och konstnärligt skapande	Foto	Interdisciplinärt
Mode	Konst	Konsthantverk
Reklam	Konsthantverk	Kulturarv
Scenkonst	Litteratur	Litteratur och press
	Litterärt och konstnärligt skapande	Naturarv
	Mode	Reklam
	Musik	Scenkonst
	Möbler	
	Press & radio	
	Reklam & Kommunikation	
	Scenkonst	

Bilaga 2. Grundlista av SNI-koder för en KKB-population

SNI 2025		Bransch (preliminärt)
13.100	Garntillverkning	Konsthantverk
13.200	Vävnadstillverkning	Mode
13.300	Blekning, färgning och annan textilberedning	Mode
13.930	Tillverkning av mattor	Konsthantverk
14.100	Tillverkning av trikåvaror	Mode
14.210	Tillverkning av gång- och ytterkläder	Mode
14.220	Tillverkning av underkläder, skjortor och blusar	Mode
14.230	Tillverkning av arbets-, skydds- och överdragskläder	Mode
14.240	Tillverkning av läder- och skinnkläder samt pälsvaror	Mode
14.290	Tillverkning av diverse övriga beklädnadsvaror och tillbehör	Mode
15.110	Garvning och annan beredning av läder-, skinn- och pälsvaror	Mode
15.120	Tillverkning av reseffekter, handväskor, sadel- och seldon oavsett material	Mode
15.200	Tillverkning av skodon	Mode
18.110	Tryckning av dagstidningar	Press & Radio
18.121	Tryckning av tidskrifter	Press & Radio
18.122	Tryckning av böcker och övriga trycksaker	Litteratur
18.130	Grafiska tjänster före tryckning (prepress/premedia)	Press & Radio
18.140	Bokbindning och annan verksamhet avseende tryckning	Litteratur
18.200	Reproduktion av inspelningar	Press & Radio
23.130	Tillverkning av buteljer, glasförpackningar och husgeråd av glas	Konsthantverk
23.150	Tillverkning av andra glasvaror inklusive tekniska glasvaror	Konsthantverk
23.410	Tillverkning av keramiska hushålls- och prydnadsartiklar	Konsthantverk
23.450	Tillverkning av andra keramiska produkter	Konsthantverk
27.400	Tillverkning av belysningsarmatur	Möbler
31.001	Tillverkning av kontors- och butiksmöbler	Möbler
31.002	Tillverkning av kontors- och butiksinredningar	Möbler
31.003	Tillverkning av köksmöbler	Möbler
31.004	Tillverkning av köksinredningar	Möbler
31.009	Tillverkning av andra möbler och madrasser	Möbler
32.120	Tillverkning av smycken, guld- och silversmedsvaror	Konsthantverk
32.130	Tillverkning av bijouterier o.d.	Konsthantverk
32.200	Tillverkning av musikinstrument	Musik

46.160	Provisionshandel med textilier, kläder, pälsvaror, skodon och lädervaror	Mode
46.420	Partihandel med kläder och skodon	Mode
47.551	Detaljhandel med möbler	Möbler
47.611	Detaljhandel med böcker, utom via internet eller postorder	Litteratur
47.612	Detaljhandel via internet eller postorder med böcker	Litteratur
47.621	Detaljhandel med tidningar	Press & Radio
47.691	Detaljhandel med musikinstrument och noter	Musik
47.692	Detaljhandel med konst samt galleriverksamhet	Bildkonst
47.693	Detaljhandel med media för musik och bild	Musik
47.694	Detaljhandel via internet eller postorder med övriga kultur- och fritidsartiklar	Musik, Bildkonst
47.711	Detaljhandel med kläder, utom via internet eller postorder	Mode
47.712	Detaljhandel via internet eller postorder med kläder	Mode
47.721	Detaljhandel med skodon	Mode
47.722	Detaljhandel med väskor, reseffekter och lädervaror	Mode
47.723	Detaljhandel via internet eller postorder med skodon och lädervaror	Mode
47.791	Detaljhandel med antikviteter och begagnade böcker	Litteratur, Konsthantverk
58.110	Utgivning av böcker	Litteratur
58.121	Dagstidningsutgivning	Press & Radio
58.122	Annonstidningsutgivning	Press & Radio
58.130	Utgivning av tidskrifter	Press & Radio
58.190	Annan förlagsverksamhet, utom utgivning av programvara	Press & Radio
58.210	Utgivning av datorspel	Dataspel
59.110	Produktion av film, video och tv-program	Film & TV
59.120	Efterproduktion av film, video och tv-program	Film & TV
59.130	Film- och videodistribution	Film & TV
59.140	Filmvisning	Film & TV
59.200	Ljudinspelning och musikutgivning	Musik
60.100	Radiosändning och distribution av ljudinspelningar	Press & Radio
60.200	Planering och sändning av tv-program samt distribution av video	Film & TV
60.310	Nyhetsförmedling	Film & TV, Press & Radio
71.110	Arkitektverksamhet	Arkitektur
73.111	Reklambyråverksamhet	Reklam & Kommunikation
73.112	Direktreklamverksamhet	Reklam & Kommunikation
73.119	Övrig reklamverksamhet	Reklam & Kommunikation
73.120	Mediebyråverksamhet och annonsförsäljning	Reklam & Kommunikation
73.300	PR och kommunikation	Reklam & Kommunikation

74.110	Industridesign och modedesign	Design
74.120	Grafisk design och visuell kommunikation	Design
74.130	Inredningsdesign	Design
74.140	Annan specialiserad designverksamhet	Design
74.200	Fotoverksamhet	Foto
74.300	Översättning och tolkning	Litteratur
85.521	Kommunala kulturskolans utbildning	Scenkonst
85.522	Övrig musik-, dans- och kulturell utbildning	Scenkonst
90.110	Litterärt skapande och musikkomposition	Litteratur, Musik
90.120	Bildkonst	Bildkonst
90.130	Annat konstnärligt skapande	Delad Scenkonst, Musik
90.200	Scenkonst	Scenkonst
90.310	Drift av teatrar, konserthus o.d.	Scenkonst
90.390	Annan stödverksamhet avseende konstnärligt skapande och scenkonst	Scenkonst, ev. delas ytterligare
91.110	Biblioteksverksamhet	Arkiv & Bibliotek
91.120	Arkivverksamhet	Arkiv & Bibliotek
91.210	Museiverksamhet och museisamlingar	Kulturarv & Museer
91.220	Vård av historiska minnesmärken och monument	Kulturarv & Museer
91.300	Bevarande, restaurering och annan stödverksamhet avseende kulturarv	Kulturarv & Museer

www.kulturanalys.se